

**Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Черкаській області**

ЖІНКИ ТА ЧОЛОВІКИ У ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Статистичний збірник

Черкаси – 2020

Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Черкаській області

За редакцією **А.В.Бабич**
Відповідальна за випуск **С.А.Слизько**

Цей збірник розроблено Головним управлінням статистики у Черкаській області на замовлення та за підтримки Проекту «Гендерне бюджетування в Україні».

Проект «Гендерне бюджетування в Україні», що фінансується Швецією, з метою підтримки Міністерства фінансів України у процесі впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі.

У збірнику вміщено дані державної статистичної та адміністративної звітності, матеріали вибіркового обстежень та переписів.

Збірник розрахований на широке коло користувачів.

При використанні матеріалів посилання на це видання є обов'язковим.

Головне управління статистики у Черкаській області
вул. Остафія Дашкевича, м. Черкаси, Україна
тел/факс (0472) 36-16-75
електронна пошта: gustat@ck.ukrstat.gov.ua
веб-сайт: www.ck.ukrstat.gov.ua
Розповсюдження статистичних видань: (0472) 33-89-59

Проект «Гендерне бюджетування в Україні»
Адреса: вул. Ярославів Вал, 14В, офіс 36, м. Київ, 01030, Україна
тел. (044) 234-19-25
електронна пошта: info@grbproject.org
веб-сайт: <http://www.grbproject.org>
сторінка у соціальній мережі фейсбук: www.facebook.com/GRBinUkraine/

№12.1-05/2582-20 від 25.09.2020

ПЕРЕДМОВА

Забезпечення рівності жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства є однією з важливих умов реалізації прав людини та самореалізації особистості, утвердження демократії, запорукою розв'язання соціально-економічних проблем, складовою європейської інтеграції України. Питання гендерної рівності, справедливості та повноважень жінок набувають все більшого визнання як такі, що мають першочергове значення для процесу сталого розвитку. Гендерні питання не обмежуються визначенням певних проблем, а розглядаються як основні принципи у розробці відповідного політичного курсу, плануванні та виборі стратегічних напрямів. Одним із найважливіших елементів механізму реалізації та оцінки ефективності політики рівних прав і можливостей для жінок і чоловіків може стати державна статистика.

Гендерна статистика дає можливість показувати соціально-демографічні особливості таких специфічних груп, як жінки і чоловіки. Вона в рівній мірі пов'язана і з тими, і з іншими. Її показники демонструють реальне положення жінок і чоловіків у суспільстві. Показники гендерної статистики є інформаційним джерелом для забезпечення моніторингу з питань становища жінок і чоловіків у країні, вони допомагають забезпечити розробку стратегічних рішень соціально-економічної політики з метою реалізації принципу рівноправності в суспільстві.

Статистичний збірник “Жінки і чоловіки в Черкаській області” є черговою публікацією Головного управління статистики, в якій інформація представлена в гендерному аспекті. Збірник підготовлено на підставі даних державних статистичних спостережень, адміністративних даних, матеріалів вибіркового обстеження, переписів. У гендерному аспекті представлені дані про населення, охорону здоров'я, розподіл населення за економічною активністю, рівень безробіття, зайнятість населення по галузях економіки, середньомісячну заробітну плату працівників, умови праці, злочинність.

Сподіваємось, що збірник принесе користь фахівцям та науковцям з гендерної проблематики в різних галузях знань, а також зацікавить громадськість інформацією щодо положення жінок і чоловіків в Черкаській області.

Скорочення у збірнику

% – відсоток	р. – рік
в.п. – відсотковий пункт	стор. – сторінка
грн – гривня	табл. – таблиця
млн. – мільйон	тис. – тисяча
од – одиниця	у т.ч. – у тому числі

Умовні позначення у збірнику

Тире (–)	– явища не було
Крапки (...)	– відомості відсутні
Дві крапки (:)	– дані не наведені через високий рівень коефіцієнта варіацій
Символ (к)	– дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України "Про державну статистику" щодо конфіденційності статистичної інформації
Нуль (0; 0,0)	– явища відбулися, але у вимірах, менших за ті, що можуть бути виражені використаними у таблиці розрядами
Символ (×) “з них”, “у тому числі”	– заповнення рубрики за характером побудови таблиці не має сенсу – означає, що наведено не всі доданки загальної суми. Мають місце випадки, коли наведено всі доданки загальної суми, а при округленні сума складових не дорівнює підсумку

Передмова.....	3
Скорочення у збірнику.....	4
Умовні позначення у збірнику.....	4
ОСНОВИ ГЕНДЕРНО-ОРІЄНТОВАНОГО БЮДЖЕТУВАННЯ	9
ЖІНКИ ТА ЧОЛОВІКИ: СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ	11
I. ДЕМОГРАФІЧНІ ПОКАЗНИКИ.....	23
1.1. Жінки та чоловіки у загальній чисельності постійного населення	24
1.2. Динаміка чисельності постійного населення за статтю (діаграма).....	25
1.3. Співвідношення жінок та чоловіків у загальній чисельності постійного населення (діаграма).....	25
1.4. Частка окремих вікових груп у загальній чисельності постійного населення ...	26
1.5. Розподіл постійного населення за статтю по районах та містах	27
1.6. Розподіл постійного населення за окремими віковими групами по районах та містах станом на 1 січня 2020 року	30
1.7. Природний рух населення.....	33
1.8. Розподіл народжених за статтю та типом місцевості.....	33
1.9. Показники народжуваності дітей жінками у віці 15 років і старші	34
1.10. Коефіцієнти народжуваності за віковими групами	35
1.11. Частка дітей, народжених жінками, які не перебували у зареєстрованому шлюбі	35
1.12. Розподіл народжених за шлюбним станом матерів та порядком народження ...	36
1.13. Вікові коефіцієнти смертності населення.....	37
1.14. Смертність чоловіків і жінок за основними причинами смерті	39
1.15. Смертність дітей у віці до 1 року (діаграма).....	40
1.16. Кількість випадків смерті жінок, що пов'язана з вагітністю, пологами та ускладненнями післяпологового періоду	40
1.17. Розподіл померлих від самогубств за статтю, віком та типом поселень.....	41
1.18. Міграційний рух населення.....	42
1.19. Розподіл прибулих та вибулих за статтю та потоками міграції у 2019 році.....	42
1.20. Кількість мігрантів за віком, статтю та типом місцевості за всіма потоками у 2019 році.....	43
1.21. Кількість міждержавних мігрантів за віком, статтю та типом місцевості у 2019 році.....	44
1.22. Середній вік жінок та чоловіків	45
1.23. Середня очікувана тривалість життя при народженні.....	45
1.24. Середній вік чоловіків і жінок по районах та містах станом на 1 січня 2020 року.....	46
1.25. Розподіл осіб, що зареєстрували шлюб, за віковими групами.....	47

1.26.	Розподіл зареєстрованих шлюбів за сімейним (попереднім) станом подружжя	48
1.27.	Шлюби та розірвання шлюбів.....	48
1.28.	Склад домогосподарств за статтю та віком їх членів	49
1.29.	Розподіл домогосподарств залежно від віку та статі особи, яка очолює домогосподарство (голови домогосподарства) у 2018 році.....	52
2. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ.....		53
2.1.	Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом активного туберкульозу	54
2.2.	Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом активного туберкульозу за віковими групами у 2019 році	54
2.3.	Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом злоякісного новоутворення	55
2.4.	Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом злоякісного новоутворення за віковими групами у 2019 році.....	55
2.5.	Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом злоякісного новоутворення за окремими локалізаціями у 2019 році.....	56
2.6.	Розподіл хворих з уперше в житті встановленим діагнозом венеричних захворювань, за віком.....	57
2.7.	ВІЛ-інфіковані та хворі на СНІД.....	58
2.8.	Кількість абортів.....	58
2.9.	Пологи та аборти (діаграма).....	59
2.10.	Кількість абортів за віком жінки у 2019 році.....	59
2.11.	Розподіл пенсіонерів усіх категорій (цивільні та військові пенсіонери) за статтю.....	60
2.12.	Середній розмір призначених місячних пенсій усіх категорій пенсіонерів (цивільні та військові пенсіонери) за статтю.....	60
2.13.	Кількість осіб уперше визнаних особами з інвалідністю.....	61
2.14.	Розподіл підопічних у будинках-інтернатах для дорослих за віком та статтю...	61
3. ОСВІТА.....		63
3.1.	Кількість дітей в дошкільних навчальних закладах.....	65
3.2.	Кількість дітей в дошкільних навчальних закладах за віком, статтю та за типами закладів на кінець 2019 року.....	65
3.3.	Кількість жінок та чоловіків, які навчалися у закладах освіти різного рівня....	66
3.4.	Розподіл осіб, які навчалися у закладах загальної середньої освіти за статтю (діаграма).....	67
3.5.	Розподіл осіб, які навчалися у закладах професійної (професійно-технічної) освіти за статтю (діаграма).....	67
3.6.	Розподіл студентів коледжів, технікумів, училищ за статтю (діаграма).....	68
3.7.	Розподіл студентів університетів, академій, інститутів за статтю (діаграма)....	68
3.8.	Чисельність дівчат і жінок серед учнів, студентів та аспірантів за містами та районами на початок 2019/2020 навчального року.....	69
3.9.	Розподіл докторантів та аспірантів за статтю.....	70

3.10.	Розподіл дослідників, які виконували наукові дослідження й розробки за статтю.....	70
3.11.	Розподіл дослідників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок, за галузями наук.....	71
3.12.	Розподіл дослідників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок, за віком.....	71
	4. ЗАЙНЯТІСТЬ ТА БЕЗРОБІТТЯ.....	73
4.1.	Населення віком 15-70 років за статусом участі в складі робочої сили.....	76
4.2.	Рівні участі населення віком 15-70 років в робочій силі, рівні зайнятості та рівні безробіття.....	77
4.3.	Рівні участі населення віком 15–70 років в робочій силі за статтю у 2005 – 2019 роках (діаграма).....	78
4.4.	Рівні зайнятості населення віком 15-70 років за статтю у 2005-2019 роках (діаграма).....	78
4.5.	Рівні безробіття населення віком 15–70 років (за методологією МОП) за статтю у 2005–2019 роках (діаграма).....	78
4.6.	Населення за статусами участі у робочій силі, статтю та віковими групами у 2015-2019 роках.....	79
4.7.	Населення віком 15–70 років за статусами зайнятості у робочій силі, статтю та освітою у 2015–2019 роках.....	80
4.8.	Рівні зайнятості жінок віком 15–70 років (за методологією МОП) за віковими групами у 2015 та 2019 роках (діаграма).....	81
4.9.	Рівні зайнятості чоловіків віком 15–70 років (за методологією МОП) за віковими групами у 2015 та 2019 роках (діаграма).....	81
4.10.	Кількість зареєстрованих безробітних та їх працевлаштування за статтю.....	82
4.11.	Середньооблікова кількість штатних працівників – жінок за видами економічної діяльності.....	83
4.12.	Середньооблікова кількість штатних працівників – чоловіків за видами економічної діяльності.....	84
4.13.	Середньомісячна заробітна плата штатних працівників – жінок за видами економічної діяльності.....	85
4.14.	Середньомісячна заробітна плата штатних працівників – чоловіків за видами економічної діяльності.....	86
4.15.	Кількість та номінальна заробітна плата працівників за видами економічної діяльності у 2019 році.....	87
4.16.	Кількість та номінальна заробітна плата працівників за видами економічної діяльності у промисловості 2019 році.....	88
	5. УМОВИ ПРАЦІ	89
5.1.	Кількість працівників, зайнятих на роботах зі шкідливими умовами праці за статтю.....	90
5.2.	Розподіл за статтю кількості працівників, зайнятих на роботах зі шкідливими умовами праці (діаграма).....	90
5.3.	Розподіл працівників, зайнятих на роботах зі шкідливими умовами праці, за статтю на 31 грудня 2019 року.....	91
5.4.	Розподіл жінок, зайнятих на роботах зі шкідливими умовами праці, за	92

	окремими видами економічної діяльності на 31 грудня 2019 року (діаграма)...	
5.5.	Розподіл чоловіків, зайнятих на роботах зі шкідливими умовами праці, за окремими видами економічної діяльності на 31 грудня 2019 року (діаграма)...	92
5.6.	Розподіл працівників, які мають право на пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці, за статтю на 31 грудня 2019 року.....	93
5.7.	Розподіл працівників окремих видів економічної діяльності, які мають право на пенсію за віком на пільгових умовах, за статтю на 31 грудня 2019 року....	94
5.8.	Частка працівників окремих видів економічної діяльності, які мають право на пенсію за віком на пільгових умовах, за статтю на 31 грудня 2019 року.....	95
	6. ПРАВОСУДДЯ ТА ЗЛОЧИННІСТЬ	97
6.1.	Розподіл виявлених осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, за статтю	98
6.2.	Розподіл засуджених осіб, які скоїли злочини, за статтю	99
6.3.	Розподіл виявлених осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, за статтю (діаграма).....	100
6.4.	Розподіл осіб, які потерпіли від злочинів, за статтю (діаграма).....	100
	7. СПОРТИВНА ТА ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧА РОБОТА	101
7.1.	Кількість спортсменів постійного складу школи вищої спортивної майстерності	101
7.2.	Кількість спортсменів, що займалися в дитячо-юнацьких спортивних школах	101
7.3.	Кількість осіб, що займалися всіма видами спорту	102
7.4.	Кількість осіб, що займалися всіма видами фізкультурно-оздоровчої роботи	102
7.5.	Кількість осіб, що займалися спортом за видами в 2019 році.....	103
7.6.	Кількість спортсменів, що займалися в дитячо-юнацьких спортивних школах за видами спорту у 2019 році.....	105
7.7.	Частка населення області, яке займається фізкультурою та спортом не менше одного разу на тиждень (діаграма).....	106

ОСНОВИ ГЕНДЕРНО-ОРІЄНТОВАНОГО БЮДЖЕТУВАННЯ

Гендерно-орієнтоване бюджетування це інструмент, який передбачає детальний аналіз бюджетних асигнувань щодо їх впливу на кінцевих отримувачів послуг – жінок та чоловіків, дівчат та хлопців.

Реформу, спрямовану на запровадження гендерно-чутливого бюджетування, Міністерство фінансів України розпочало у 2014 році за підтримки проекту “Гендерне бюджетування в Україні” (Проект ГОБ). Метою впровадження ГОБ є просування ефективної системи управління державними фінансами із особливою увагою на надання державних послуг громадянам України.

Гендерно-орієнтоване бюджетування – це інструмент, спрямований на інтеграцію гендерної складової у бюджетний процес. Його слід розглядати як впливовий елемент управлінської діяльності, пов'язаний із розробкою бюджетів різних рівнів, що надає важливу інформацію фахівцям, які приймають рішення щодо розподілу бюджетних коштів.

Розробка гендерно-орієнтованого бюджету дозволяє побачити, як доходи та видатки бюджету впливають на соціально-економічне становище й можливості різних груп жінок та чоловіків, а також на аспекти рівності між жінками й чоловіками у країні. Як інструмент управлінської технології ГОБ дозволяє оцінити, як і якою мірою державна політика у сфері розподілу видатків бюджету впливає на жінок і чоловіків як споживачів послуг, користувачів інфраструктури та платників податків.

Гендерний бюджетний аналіз, що закладений в основі ГОБ створює передумови для впровадження принципу рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в усіх сферах життєдіяльності та забезпечує сталий розвиток суспільства. Важливо зазначити, що гендерний бюджетний аналіз передбачає не лише сегрегацію за статтю, але й враховує інші соціальні категорії, такі як

вік, соціально-економічне становище, місце проживання, освітній рівень та ін., за умови, що це є доцільним, а необхідні дані наявними.

Враховуючи все вищевикладене, бачимо, що основними завданнями ГОБ є:

1. посилення підзвітності уряду у питаннях гендерної рівності, потреб різних груп жінок і чоловіків, розширення їх можливостей;
2. підвищення ефективності використання бюджетних коштів через конкретну адресацію тим, хто їх найбільше потребує і кому вони принесуть реальну користь;
3. сприяння прозорості бюджету і зменшення корупції.

Тобто, в центрі уваги ГОБ – реальні потреби та інтереси жінок і чоловіків, які, в свою чергу, мають бути рівною мірою враховані у процесі формування державного й місцевих бюджетів.